

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum 1 Brugge -centrum te BRUGGE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 42119

Instelling GO! atheneum 1 Brugge -centrum

Directeur Kristin FROYMAN

Adres Sint-Clarastraat 46 - 8000 BRUGGE

Telefoon 050-33.20.19

Fax 050-33.48.49

E-mail ka1.brugge@g-o.be

Website <http://www.ka1brugge.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Brugge - Oostkust

Adres Rijselstraat 3_B - 8200 SINT-MICHIELS

Scholengemeenschap SG Brugge-Oostkust

Adres Rijselstraat 3 - 8200 SINT- MICHIELS

CLB GO! CLB De Klaver

Adres Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 28-10-2015, 29-10-2015, 30-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 04-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Serge SAUBAIN

Teamleden Johanna COEMAN, Erik DE BOU, Olivier DOUVERE, Chris VAN
WOENSEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplannen 2012/008 en 2012/009)	7
3.1.1.2 Frans in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplannen 2012/002 en 2012/025)	9
3.1.1.3 Natuurwetenschappen in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplan 2012/062)	12
3.1.1.4 Cultuurwetenschappen en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040 en 2006/049)	13
3.1.1.5 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplannen 2006/155 en 2006/042)	16
3.1.1.6 Geschiedenis in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Toerisme (leerplan 2014/018)	18
3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	20
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Evaluatiepraktijk	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	29
6.1 Wat doet de school goed?	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?	29
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	30
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! Atheneum 1 Brugge-centrum is een relatief kleine school, die de tweede en derde graad van het aso aanbiedt en een aantal structuuronderdelen binnen de studiegebieden Handel en Toerisme van het tso. Naast kennis overdragen wil de school aandacht hebben voor de individuele noden van elke leerling. Dat vertaalt zich onder meer in de grote aandacht die zij schenkt aan 'leren leren', aan studiekeuzebegeleiding en aan hoffelijkheid en respect. Het positieve leer- en leefklimaat, en het engagement en de betrokkenheid van het hele schoolteam zijn daarbij sterke troeven.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school het onderwijs voor de meeste van de geselecteerde vakken en structuuronderdelen voldoende vanuit de eindtermen en leerplannen invult. De leerplanrealisatie voldoet voor Frans in de tweede graad aso en tso, en voor economie en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad aso. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen gebeurt hoofdzakelijk via een groot aantal projecten. In het algemeen levert de school grote inspanningen om haar leerlingen een brede, harmonische en creatieve vorming te bieden. De school schenkt ook voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.'

De leerplangerichtheid kan in verschillende vakken evenwel nog toenemen. Zowel voor biologie in de tweede graad aso als voor natuurwetenschappen in de tweede graad tso is er sprake van een te kennisgericht aanbod. Daarenboven voldoen de gebruikte lokalen niet helemaal aan de eisen van de leerplannen. Ook voor cultuurwetenschappen in de tweede en derde graad aso is een actief leerproces ondergeschikt aan kennisoverdracht. Voor alle onderzochte vakken en structuuronderdelen geldt dat de leerondersteunende mogelijkheden van het elektronisch leerplatform nog onvoldoende benut worden.

Voor geschiedenis in de derde graad tso voldoet de leerplanrealisatie niet. Het inspectieteam vertrouwt evenwel op het beleidsvoerend vermogen en het engagement van het schoolteam om de vastgestelde verbeterpunten aan te pakken. Het tekort geeft daarom geen aanleiding tot opvolging door de onderwijsinspectie.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de schoolleiding het evaluatiebeleid vooral op het organisatorische vlak aanstuurt. Voor de inhoudelijke invulling vertrouwt zij op de vakgroepen. Dat geeft een wisselend beeld, zowel wat doelgerichtheid als wat doeltreffendheid betreft. De evaluatiepraktijk is niet in alle gevallen voldoende afgestemd op de leerplandoelen, en is ook niet steeds transparant. In het algemeen worden evaluatiegegevens nog onvoldoende benut als input in het leer- en onderwijsproces.

De schoolleiding is heel toegankelijk en voert een breed gedragen beleid. Door haar motiverende en inspirerende leiderschapsstijl, en haar aandacht voor een aangenaam werkklimaat, creëert zij heel wat goodwill bij alle personeelsgeledingen. Toch blijkt uit het erkennings- en het kwaliteitsonderzoek dat nog niet alle personeelsleden aan de onderwijskundige processen de invulling geven die het beleid beoogt. Een doelgerichte aansturing en doeltreffende opvolging van de vakgroepen met het oog op leerplanrealisatie is daarom nodig.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	biologie, Frans	economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	biologie, Frans	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	biologie, Frans	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	biologie, Frans	
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie, Frans	biologie
Graad 2 TSO Handel	Frans, natuurwetenschappen	Frans
Graad 2 TSO Toerisme	Frans, natuurwetenschappen	Frans
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Toerisme	geschiedenis	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplannen 2012/008 en 2012/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. Er wordt geïnvesteerd in leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod is volledig maar niet evenwichtig. In beide jaren komen gedurende het eerste semester een te klein aantal leerplandoelstellingen aan bod in vergelijking met de rest van het schooljaar. De leraren behandelen de leerinhouden in verband met classificatie en samenhang tussen stelsels te uitgebreid waardoor een onevenwicht in het aanbod ontstaat.

Door de onevenwichtige spreiding en het te sterk kennisgericht aanbieden van de leerplandoelstellingen gaat er onvoldoende aandacht naar de algemene doelstellingen i.v.m. 'wetenschappelijke vaardigheden'. Leerlingen rapporteren en reflecteren te weinig over onderzoeksoopdrachten. De algemene doelstellingen i.v.m. 'wetenschap en samenleving' komen impliciet tijdens de lessen en bij de realisatie van de informatieopdracht aan bod. De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen op een hoog beheersingsniveau aangeboden. Er is aandacht voor de verticale en horizontale samenhang.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Alle lessen gaan door in het biologielokaal. Het lokaal voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Er is voldoende materiaal zodat de leerlingen zelfstandig of in kleine groepjes kunnen werken tijdens de leerlingenpractica. De leerlingentafels zijn niet voorzien van een aansluiting met water. De gasvoorziening is niet meer geschikt voor gebruik. Een renovatie van het biologielokaal dringt zich op met het oog op het efficiënt ontwikkelen van wetenschappelijke vaardigheden. De vernieuwing van het lokaal staat gepland maar de financiële middelen ontbreken voorlopig.

Het lokaal is uitgerust met een beamer en een computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze voor het projecteren van ondersteunende presentaties. De verdere integratie van ICT-hulpmiddelen in de onderwijspraktijk staat nog in de kinderschoenen. Het gebruik van het digitaal leerplatform beperkt zich tot communicatie via berichten aan de leerlingen en administratie. De leraren gebruiken het digitaal leerplatform niet als leerondersteunend of remediërend middel. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie van de leerlingen is voldoende valide en transparant. Op toetsen en examens is de puntenverdeling per vraag aangeduid. Duidelijk beeldmateriaal ondersteunt de vragen. De leraren duiden de leerplandoelstellingen aan bij de examenvragen om de volledigheid van de evaluatie te waarborgen. De toetsen en examens zijn samengesteld uit verschillende vraagvormen. De vraagstelling is af en toe te weinig afgebakend omdat de opdracht taalkundig niet eenduidig geformuleerd is. Sommige vragen zijn bovendien te kennisgericht en overstijgen het gewenste beheersingsniveau van het leerplan. De meeste examens starten met een rubriek meerkeuzevragen. Deze rubriek heeft een belangrijk aandeel in de totaalscore van elk examen. Door het grote aantal meerkeuzevragen komt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang. Bovendien komen in andere rubrieken van de examens ook nog meerkeuzevragen voor. De wetenschappelijke vaardigheden worden nog niet opgenomen in de evaluatiepraktijk, in tegenstelling tot wat het leerplan vraagt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen gaan door in een open en veilig leerklimaat. Er is voldoende aandacht voor inbreng van de leerlingen. De onderwijsleergesprekken verlopen vraaggericht om de activiteit van de leerlingen te bevorderen. De leraren hebben aandacht voor leren leren. De leerlingennotities en het cursusmateriaal bevatten studietips, herhalingsoefeningen en voldoende aanwijzingen van de te kennen leerstof. Leerlingen krijgen remediëring en feedback in functie van de noden. Leerlingen met moeilijkheden en tekorten kunnen op vraag een extra remediëringsles volgen tijdens de middagpauze. De leraren bespreken klassikaal de verbeterde toetsen. De nabespreking van de leerlingenpractica en de biotoopstudie gebeurt echter niet systematisch.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De leden van de vakgroep werken nauw samen m.b.t. de gelijkgerichtheid in het aanbod en in de evaluatie. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep staat open voor externe feedback. Externe nascholingen dragen te weinig bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen.

3.1.1.2 Frans in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen en in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplannen 2012/002 en 2012/025)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelen voldoet. De evaluatie laat globaal toe om het studiepeil van de leerlingen in te schatten. De leerlingen kunnen rekenen op een voldoende leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod	In alle studierichtingen voldoet het onderwijsaanbod. De leerplandoelen
<i>Volledigheid</i>	worden effectief aangeboden in een evenwichtige verhouding tussen kennis en
<i>Evenwicht</i>	vaardigheden. De samenhang van het curriculum komt tot stand op basis van
<i>Beheersingsniveau</i>	leerlijnen die het leerboek, dat aangepast is aan de studierichting, aanreikt. De
<i>Samenhang</i>	leraren vullen dit aan met eigen materiaal, onder meer met overzichten van
	uitdrukkingen betreffende functionele gespreksituaties binnen en buiten de
	klas. Voor de studierichtingen Handel en Toerisme zijn een aantal taken
	vakspecifiek ingevuld.

Zowel de receptieve als de productieve vaardigheden worden op het correcte niveau aangeboden. Het tekstmateriaal is gevarieerd, conform het leerplan. Kennis, die grondig ingeoefend wordt, en vaardigheden worden zo veel mogelijk geïntegreerd in functionele contexten. Boeiende taaltaken krijgen een prominente plaats in een verzamelmap (portfolio).

Naast de leesteksten in het handboek en het extra aangeboden materiaal, verwerken de leerlingen een aantal boekjes persoonlijke lectuur in de aso studierichtingen, en een pakket artikels in de tso richtingen, conform de respectievelijke leerplannen. De vakgroep maakt hiervan gebruik om verschillende vaardigheden (lees-, schrijf- en mondelinge taalvaardigheid) aan bod te laten komen en een cluster van leerplandoelstellingen te realiseren.

De leerlingen krijgen veel kansen hun luistervaardigheid in te oefenen door het consequent gebruik van het Frans als instructietaal en het gebruik van authentiek luistermateriaal. Het vlotte en verzorgd taalgebruik van de leraren is een permanente bron van luistertraining. De mondelinge interactie krijgt voldoende invulling via rollenspelen en klasgesprekken. Bovendien eisen de leraren consequent dat de leerlingen tijdens de lessen in het Frans communiceren. De schrijfvaardigheidstraining omvat de meeste leerplandoelen.

Het aanbod biedt vele mogelijkheden om de vakattitudes te ontwikkelen maar de vakgroep Frans systematiseert dit nog niet doelgericht. De vakgroep levert inspanningen om de leerlingen de taal en de cultuur te laten beleven onder andere door uitstappen naar Franstalige steden en geïntegreerde werkperiodes te organiseren. Ook worden de leerlingen gestimuleerd deel te nemen aan taalwedstrijden.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vakgroep beschikt over het algemeen over ruime en goed uitgeruste lokalen, die beantwoorden aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. Er is een uitgebreide klasbibliotheek die jaarlijks aangevuld wordt met boeken, tijdschriften en dvd's. Het gebruik van de ICT-infrastructuur en elektronisch leerplatform ter ondersteuning van het leerproces in de klas kan nog geoptimaliseerd worden.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Op het eerste rapport dagelijks werk en de eerste examenreeks van sommige klasgroepen in het eerste leerjaar van de tweede graad na, zijn de resultaten van de leerlingen behoorlijk tot goed. Leerlingen met onvoldoende op jaarbasis voor Frans scoren ook op andere vakken zwak tot onvoldoende. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op het leerplanconcept. De vakgroep heeft recent inspanningen geleverd om de opdrachten in de examens expliciet te relateren aan de leerplandoelstellingen. Op basis daarvan zijn al enkele aanpassingen gebeurd. In de examens komen alle leerplancomponenten aan bod. De vakgroep heeft de gewichten en de quotering van ondersteunende kennis en de verschillende vaardigheden vastgelegd en dit conform het leerplan. De toetsing voor dagelijks werk gebeurt frequent, maar hier bestaat minder inhoudelijke gelijkgerichtheid. Er is wel een minimum aantal testen per periode afgesproken. Kennis en vooral de vervoegingen van (on)regelmatige werkwoorden worden nog geregeld traditioneel en contextloos getoetst. Het portfolio speelt in het dagelijks werk een belangrijke rol bij het beoordelen van de vaardigheden. De vakgroep waakt er verder niet altijd over dat tijdens het schooljaar de vaardigheden evenwichtig worden geëvalueerd. Het gebruik van scorewijzers met criteria objectiveert de beoordeling van productieve vaardigheden en taaltaken, maar deze hangen af van de betrokken leraar. Voor het beoordelen van mondelinge taalvaardigheid zijn individuele scorewijzers slechts beperkt aanwezig. De vakgroep heeft hier nog een weg te gaan in functie van gelijkgerichtheid en laat kansen voor het uittekenen van verticale leerlijnen, die aangepast zijn aan het leerlingenprofiel, liggen. Zo zijn bijvoorbeeld de criteria niet verticaal in complexiteit opgebouwd. De vakgebonden attitudes maken deel uit van het rapportcijfer dagelijks werk. Maar over de wijze waarop deze attitudes in kaart gebracht worden, heeft de vakgroep nog geen afspraken gemaakt. Zelf- en peerevaluaties komen voor, maar maken nog geen deel uit van een overkoepelende aanpak. Het in gebruik genomen elektronisch rapportstelsel is sinds kort toegankelijk voor ouders en leerlingen, die de evaluatiepraktijk zo op de voet kunnen volgen. Toch kan de transparantie van de evaluatie nog verbeterd worden. Hoeveel elke leerplancomponent doorweegt in het cijfer dagelijks werk is bijvoorbeeld niet helemaal duidelijk. Rapportcommentaren blijven vrij algemeen en bieden doorgaans geen leerondersteunende feedback.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De school richt de eerste weken van het schooljaar voor de leerlingen van het eerste leerjaar van de tweede graad een uitgebreide cursus leren leren in. Daarbij maken de leerlingen kennis met onder andere een aantal bouwstenen voor een goede leer- en werkmethode.

De vakgroep verzamelt informatie over de beginsituatie van de leerlingen via verschillende kanalen zoals gesprekken met de vroegere leraren van de leerlingen en de klassenraad. Ze observeren en testen eveneens het vaardigheidsniveau van de leerlingen in het begin van het schooljaar.

De klasgroepen kunnen vrij groot uitvallen en stellen hoge eisen aan het klasmanagement van de leraren. De leerlingen ontvangen in het begin van het schooljaar een afsprakenbundel, waarin duidelijk verwoord staat wat van hen verwacht wordt, dit in combinatie met studietips en aanbevelingen om hun taalvaardigheid Frans te versterken. De vakgroep volgt het op schoolniveau afgesproken handelingsplan voor leerlingen met leerstoornissen.

De vakgroep ondersteunt het leerproces van de leerlingen door grammaticale overzichten, leerstofoverzichten en lijsten van veel gemaakte fouten ter beschikking te stellen. Tijdens de lesbezoeken heerste er in de lessen een aangename en stimulerende atmosfeer, waarbij de leerlingen doelgerichte mondelinge feedback kregen. De leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor de verbetering van toetsen.

Een remediëringsuur Frans is structureel ingebed in de opdracht van een leraar op wie alle leerlingen beroep kunnen doen voor extra uitleg en oefeningen. Daarnaast is er een grote bereidheid van de individuele leraren om voor, tussen en na de lessen extra uitleg en oefeningen te verstrekken.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

Binnen de vakgroep is er recentelijk een grotere dynamiek ontstaan, die gericht is op meer leerplangerichtheid, een nauwere samenwerking en meer gelijkgerichtheid. Zij doet in de mate van het mogelijke beroep op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding. De vakgroep vertoont een sterke motivatie om kwaliteitsvol taalonderwijs te organiseren en bezit voldoende ervaring en expertise om ook zelfstandig op de ingeslagen weg verder te gaan. Een realistisch plan van aanpak, ondersteund met doelgericht gekozen bijscholingen, komt het nu al kwaliteitsvol taalonderwijs nog ten goede.

3.1.1.3 Natuurwetenschappen in tso tweede graad in de studierichtingen Handel en Toerisme (leerplan 2012/062)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is representatief voor de leerplandoelstellingen. De leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod	De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden.
<i>Volledigheid</i>	Het totale aanbod is te sterk kennisgericht waardoor het experimentele luik te weinig aandacht krijgt. De leerlingen komen af en toe in contact met het opzetten van eenvoudige onderzoeken, maar het aantal voorgeschreven leerlingenpractica wordt net niet gehaald. Een diepgaande en theoretisch-wetenschappelijke aanpak vormt nog te veel het uitgangspunt waardoor de leerlingen zowel kennis- als vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang leren verwerken. Hierdoor staan de algemene leerplandoelstellingen in verband met 'onderzoekend leren' minder centraal dan het leerplan beoogt.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	
Uitrusting	De lessen vinden niet altijd plaats in lokalen met voorzieningen die voldoen aan de eisen van het leerplan. Alle lessen zijn ingeroosterd in het biologielokaal. De leerlingentafels zijn niet voorzien van een aansluiting met water. De gasvoorziening is niet meer geschikt voor gebruik. Een renovatie van het biologielokaal dringt zich op voor de realisatie van de leerplandoelstellingen in verband met wetenschappelijke vaardigheden. De vernieuwing van het lokaal staat gepland, maar de financiële middelen ontbreken voorlopig. Leraren wijken soms uit naar het volledig vernieuwde chemielokaal. De directie is er zich van bewust dat de lessen natuurwetenschappen momenteel beter worden ingeroosterd in het chemielokaal. De wetenschapslokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal en zijn uitgerust met een computer met internettoegang en projectiemogelijkheid. De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de leerplanrealisatie. De infrastructuur en de leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelstellingen zijn aanwezig. De uitrusting wordt echter niet passend ingezet, bijna uitsluitend voor de uitvoering van demonstratieproeven.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerplandoelstellingen komen echter niet altijd evenwichtig aan bod. De validiteit van de evaluatie komt in het gedrang omdat leraren toetsen en examens te veel afstemmen op het leerboek of de leerinhouden. Ze gaan daardoor te weinig uit van het beheersingsniveau in relatie tot de leerplandoelstellingen. De wetenschappelijke vaardigheden worden nog niet opgenomen in de evaluatiepraktijk, in tegenstelling tot wat het leerplan vraagt. De opdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. De puntenverdeling is voor de leerlingen duidelijk weergegeven op toetsen en examens.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in actuele contexten. Verwijzingen naar de samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. Het klasklimaat is rustig en gericht op leren. De opbouw van de lessen is weinig gevarieerd. Het aanbod gebeurt in belangrijke mate aan de hand van het onderwijsleergesprek. Demonstratieproeven en projecties visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Het lesmateriaal is gestructureerd en sluit aan bij de lesstructuur. De leerinhoud wordt sterk gestuurd aangeboden met een geringe ruimte voor leerlingeninitiatief. Het 'actief leren' en 'leren in interactie' krijgen minder plaats in het leerproces. Daardoor worden de wetenschappelijke vaardigheden te weinig doelgericht aangeleerd en begeleid, onder meer op basis van procesevaluatie.

Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden goed voor op de examens. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leden van de vakgroep werken nauw samen met betrekking tot de gelijkgerichtheid in het aanbod en in de evaluatie. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen bewaken zij de samenhang. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep staat open voor externe feedback. De deskundigheidsbevordering draagt te weinig bij tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. Het aandeel van natuurwetenschappen in de gevolgde nascholingen is beperkt.

3.1.1.4 Cultuurwetenschappen en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040 en 2006/049)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden nipt voldoende bereikt: de studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod en op een representatieve evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen komen in de meeste jaren voor de beide vakken evenwichtig aan bod. De leerinhouden worden steeds gekoppeld aan de leerplandoelstellingen. In de uitzonderlijke gevallen waar dit minder geldt, heeft het te maken met minder goede planning van een vervanger voor de titularis. Dit geldt voor een aantal doelstellingen voor cultuurwetenschappen in het eerste leerjaar van de tweede graad.

Het aanbod van de leerinhouden is voor beide vakken voldoende afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. Het leerwerkboek was daarbij telkens richtinggevend. De aanvulling met authentieke en actuele informatie en bronnen is erg beperkt. Leerlingen krijgen vooral doorheen de extra taken en opdrachten van gedragswetenschappen de kans om actief met de leerstof aan

de slag te gaan en om begrippen en concepten toe te passen op concrete vraagstukken.

Dit schooljaar krijgen de leerlingen in elk leerjaar voor gedragswetenschappen een zelfgemaakte cursus. Het zelf samengesteld lesmateriaal is een heldere vertaalslag van de leerplandoelen en is voortreffelijk afgestemd op de onderzoeksvaardigheden. Voor cultuurwetenschappen vullen de leerlingen de ontbrekende woorden in de cursustekst aan. De opdrachten in het leerwerkboek peilen vaak naar begripsinhouden en zijn weinig complex. Wel sluit de vraagstelling steeds aan bij de directe ervaringswereld van de leerlingen waardoor klasgesprekken gemakkelijk kunnen plaatsvinden. Er is bijgevolg indirect aandacht voor reflectie en voor het leren onderbouwen en formuleren van standpunten. Maar het actieve, constructieve leerproces is voor cultuurwetenschappen voorlopig nog ondergeschikt aan kennisoverdracht. Het studeerpakket is voor de leerlingen vrij omvangrijk.

Het curriculum vertoont inhoudelijk zowel voor cultuurwetenschappen als voor gedragswetenschappen een bewust nagestreefde verticale samenhang. Doelen uit het voorgaande leerjaar worden in het aanbod geïntegreerd en verder uitgediept. Horizontaal was tot dit schooljaar de vereiste integrale aanpak minder goed traceerbaar. Van een doelgerichte samenwerking is er zeer beperkt sprake. Er werd zelden geopteerd om thema's of projecten uit te werken waarin verschillende leerinhouden geïntegreerd aan bod komen. Dit geldt ook voor leerplangerichte samenwerkingsverbanden met vakken van de basisvorming. Vanuit beide vakken wordt samengewerkt aan extra-curriculaire activiteiten.

Het werken aan de onderzoekscompetentie gebeurt in de gedragswetenschappen zeer bewust aan de hand van een graadoverstijgende aanpak. Er is aandacht voor het leren hanteren van verschillende onderzoeksmethoden. Dit gebeurt in de tweede graad op basis van een theoretische onderbouwing en enkele kleine deelopdrachten en resulteert in een grotere persoonlijke onderzoeksopdracht in het tweede jaar. De verworven onderzoekscompetentie krijgt duidelijk een progressieve uitbouw in de derde graad. Daar krijgen de leerlingen een vrij te kiezen onderzoeksopdracht in het eerste jaar waar diverse onderzoeksmethoden geïntegreerd worden. In het laatste jaar van de studierichting maken de leerlingen een eindwerk. Dit kan ook een thema van cultuurwetenschappen zijn, waarin alle deelcompetenties moeten worden toegepast. Dankzij een intense begeleiding slaagden de leerlingen er vorig schooljaar in een eindwerk te realiseren dat aan de formele criteria van de specifieke eindtermen voldoet. Het confronteren van onderzoeksresultaten met andere standpunten komt evenwel nog te weinig aan bod.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting is ondersteunend voor de leerplanrealisatie. In alle lokalen is er internetverbinding. De lesruimtes laten het gebruik van activerende werkvormen toe en hebben een vakeigen uitstraling. De beschikbare ICT-uitrusting wordt in de lessen op een adequate wijze door de leraren gebruikt met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Dit is niet het geval

voor het digitale platform van de school.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie wordt gevormd door taken, toetsen en examens. Het geheel van de evaluatie toont aan dat de leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken (behalve het beperkt aantal doelstellingen dat vorig jaar in de tweede graad niet werd aangeboden).

In het geheel van de evaluatie wordt zeer weinig aandacht besteed aan de procesevaluatie. De vraagstelling bij de examens sluit steeds in voldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen en beantwoordt aan het vereiste beheersingsniveau. Men peilt voldoende evenwichtig naar kennis, inzicht en toepassing van de leerinhouden op basis van nieuw materiaal. Dit is in mindere mate het geval bij de herhalingstoetsen waar reproductiegericht kennisvragen een duidelijk overwicht hebben. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. De evaluatiecriteria bij opdrachten en taken zijn niet steeds voldoende transparant. De examenopdrachten zijn gevarieerd en creatief. Er gaat af en toe ook aandacht naar het formuleren en onderbouwen van standpunten. De vragen peilen zelden naar het leggen van verbanden tussen grotere gehelen.

De evaluatiecriteria voor de onderzoekscompetentie zijn in de derde graad voldoende afgestemd op de specifieke eindtermen. Er is voor het eindwerk een gefaseerd tijdspad uitgetekend. De processen die de leerlingen doorlopen worden geëvalueerd en bijgestuurd. De resultaten van de onderzoekscompetentie worden apart op het rapport vermeld. De schriftelijke feedback biedt weinig informatie over het leerproces.

Er zijn geen jaartekorten voor de onderzochte vakken. Voor hun vervolgopleiding kiezen oud-leerlingen meer dan hun studiegenoten in Vlaanderen voor een professioneel gerichte bachelor.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Er wordt sterk ingezet op de motivatie en het welbevinden van de leerlingen. Dit gebeurt door het creëren van een aangenaam en veilig leerklimaat. De leerbegeleiding speelt in op de beginsituatie en behoeften van de leerlingen. Van preventieve leerbegeleiding en het creëren van een krachtige leeromgeving is echter maar weinig sprake. Er zijn naast de vermelde onderzoeksopdrachten voor gedragswetenschappen weinig opdrachten waarin leerlingen het leren in eigen handen moeten nemen. De invuloefeningen in het leerwerkboek zijn niet altijd voldoende uitdagend. Een aantal opdrachten of vragen over tekstmateriaal peilt naar het begrijpend lezen. Meer complexe vaardigheden zoals analyseren en synthetiseren komen nauwelijks aan bod.

Duidelijke leerafspraken worden niet steeds gemaakt. In alle leerjaren kleuren de leerlingen de belangrijkste begrippen en de te kennen leerinhouden in het leerwerkboek. De mogelijkheden om het onderzoekend leren te ondersteunen door het gebruik van het leerplatform worden weinig tot niet aangewend. Ook van groepswork of andere vormen van samenwerkend leren zijn er weinig sporen te vinden in het beschikbare materiaal. Het leervraaggesprek was tot nu de meest gebruikte didactische werkvorm. Dit is niet optimaal met het oog op doorstroming naar het hoger onderwijs.

Bij de behandeling van de lesonderwerpen gaat in de beide vakken voldoende aandacht naar mogelijke toepassingen die gelinkt zijn aan de studie- en beroepskeuzeoriëntering van de leerlingen. Leerlingen kunnen ook steeds rekenen op remediëring. Indien nodig wordt voor leerlingen met specifieke noden de daartoe schoolbreed ontwikkelde maatregelen toegepast. Een aantal boeiende extramurale activiteiten maakt het leren contextrijk en levensecht.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

De reflectie van het team heeft nog geen betrekking op de kwaliteit van de opleiding maar betreft voorlopig alleen de zorg voor de leerlingen. De eigen werking wordt overzichtelijk gehouden via een goed uitgewerkt vakdossier. De leraren volgen nascholing die afgestemd is op de eigen beginsituatie. De formele en informele samenwerking kan nog verder worden uitgebouwd. Dit is vooral nodig voor het werken aan het onderzoekend leren in cultuurwetenschappen.

3.1.1.5 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplannen 2006/155 en 2006/042)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Zowel in de tweede als in de derde graad is het aanbod van leerplandoelen nagenoeg volledig, en voldoende evenwichtig en samenhangend. Het beheersingsniveau is in beide graden voldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan.

In de tweede graad bieden de leraren de economische theorie in concrete, betekenisvolle contexten aan. De leerlingen leggen een actualiteitsmap aan en voeren in beide leerjaren een didactische uitstap uit, die ze degelijk voorbereiden en nabespreken. In de derde graad maken de leerlingen geregeld ICT-opdrachten die de behandelde leerstof in actuele contexten plaatsen. Ze nemen ook deel aan heel wat zinvolle intra- en extramurale activiteiten.

In de tweede graad voeren de leerlingen een kleine onderzoeksopdracht uit. Van een volwaardige leerlijn waarin ze onderzoeksvaardigheden aanleren en inoefenen, is echter nog geen sprake. In de derde graad realiseren de leerlingen een onderzoeksopdracht rond een zelfgekozen actueel economisch thema. Ook hier vormt die nog te weinig het sluitstuk van een proces waarin ze vaardigheden als het formuleren van een onderzoeksvraag en het voorbereiden en uitvoeren van een onderzoek kunnen inoefenen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen economie. In twee van de drie vaklokalen beschikken de leraren over een computer met projectiemogelijkheid. De leraren hebben voldoende de gelegenheid om uit te wijken naar een computerlokaal, waar de leerlingen individueel aan een pc kunnen werken.

Evaluatiepraktijk De evaluatie van het dagelijks werk heeft een onvoldoende formatief karakter. Dat komt doordat in beide graden de frequentie van taken en toetsen veeleer gering is en het aantal vragen meestal beperkt, waardoor de behandelde leerstof slechts steekproefsgewijs wordt geëvalueerd. De vraagstelling beoogt bovendien bijna uitsluitend de reproductie van kennis.

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De examens kennen wel een correcte spreiding van de vragen over de behandelde leerstof, en zijn op die manier representatief voor het geheel van de leerplandoelen. Met uitzondering van het eerste jaar van de tweede graad bevatten ze echter vrijwel uitsluitend vragen die kennisreproductie beogen. Op bijna geen enkel ogenblik dienen de leerlingen hun kennis te hanteren in concrete probleemsituaties.

De evaluatie van de onderzoeksoopdrachten in de derde graad gebeurt transparant, en met aandacht voor zowel het proces als het product.

De globale resultaten van de leerlingen zijn behoorlijk tot goed. Bij een meer grondige analyse blijkt echter dat in de derde graad een meerderheid van de leerlingen welbepaalde delen van de leerstof niet heeft begrepen. De vakgroep heeft deze leerlingenresultaten nog niet gebruikt als basis voor reflectie over haar onderwijs- en evaluatiepraktijk en haar leerbegeleiding. De evaluatiegegevens worden evenmin aangewend om waar nodig te differentiëren.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie vanwege de leerlingen.

*Preventief
Curatief*

De leraren zetten onvoldoende in op preventieve leerbegeleiding waardoor het vak te weinig bijdraagt tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. In de tweede graad overlopen de leerlingen voor handelseconomie de samenvatting van de kernleerstof in het leerboek. Ze leren echter niet zelf schema's en samenvattingen maken, en worden hier door de aard van de evaluatiepraktijk (zie eerder) ook niet toe aangezet. Voor boekhouden ondersteunt het systematisch gebruik van het boekhoudalgoritme het leerproces. In de derde graad is het lesmateriaal niet aangepast aan het talig niveau van de leerlingen. De lay-out ervan werkt weinig leerbevorderend.

De leraren zijn op verschillende momenten beschikbaar voor bijkomende uitleg of inhaallessen. Ze bieden een basiscursus boekhouden aan voor leerlingen die instromen uit een niet-economische studierichting. De leerlingen krijgen feedback op hun toetsen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking berust op enkele formele en veelvuldige informele contacten. Die worden nog onvoldoende benut om het eigen onderwijskundig handelen in vraag te stellen. Zo heeft de vakgroep nog onvoldoende gereflecteerd over strategieën die een antwoord zouden kunnen bieden op de grote verschillen inzake beginsituatie tussen de leerlingen. Ook gezamenlijke afspraken over krachtige leerlijnen rond bijvoorbeeld leren leren, onderzoekscompetentie of evaluatiepraktijk ontbreken.

Overleg

3.1.1.6 Geschiedenis in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Toerisme (leerplan 2014/018)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen zitten onvoldoende herkenbaar vervat in de studie van de historische samenlevingen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsleerproces vertrekt veeleer vanuit de leerplaninhouden dan wel vanuit de leerplandoelstellingen. De leerplaninhouden zijn het ordeningskader; zij worden niet expliciet aan leerplandoelen gekoppeld. Mede daardoor ligt de nadruk heel sterk op het beschrijvende en verklarende niveau van de historische vorming. De manier waarop historische inhouden en bronnen bestudeerd en verwerkt worden, sluit onvoldoende aan bij de inhoud van de leerplandoelstellingen (zie leerplandoelen betreffende inzicht, integratie van het referentiekader in de studie van de samenlevingen en historische methode en de ET 11-16).
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Er wordt nog geen duidelijke leerlijn gevolgd zowel op gebied van het verwerven van kennis en inzicht in tijd, ruimte en socialiteit als voor de beoefening van de historische vaardigheden op een voldoende beheersingsniveau. Historische begrippen worden geregeld uitgebreider besproken, maar ze worden zelden in een andere context geplaatst of binnen het historisch referentiekader verder verfijnd. De historische leerinhoud wordt zelden vanuit een probleemstelling aangeboden of op die manier door leerlingen onderzocht. Daar waar het wel gebeurt, worden de uitgangspunten niet uitgediept (de relatie tussen de Congo-politiek en de tweede industriële revolutie). De leerlingen verwerven wel voldoende kennis en inzicht betreffende de besproken historische feiten, begrippen en verklaringen. Daarbij is er te weinig aandacht voor duiding van de historische feiten, relaties en ontwikkelingen in de bredere context van dimensies van tijd, ruimte en socialiteit of in de context van historische interpretatie. Overeenkomsten en verschillen komen te weinig aan bod. De structuurbegrippen worden te weinig geïntegreerd aangeboden.

In de beide leerjaren krijgen de leerplandoelstellingen betreffende actief en onderzoekend leren en de toepassing van historische methode onvoldoende aandacht. De historische vaardigheden beantwoorden niet aan het vereiste beheersingsniveau.

De leerlingen beschikken over een atlas, een leerboek en een aanvullende zelf samengestelde cursus. De aangeboden historische bronnen in de leerlingencursussen of leerboeken vormen dikwijls het uitgangspunt voor de bespreking van de historische inhouden. Uit de beschikbare leerlingendocumenten en uit lesobservatie blijkt dat bronnen veeleer ingezet worden voor het aanschouwelijk maken van een overwegend centraal aangestuurd onderwijs- en leerproces. Op regelmatige basis worden "Oefeningen" ingevoegd. Het is de bedoeling dat leerlingen al dan niet onder begeleiding een aantal opdrachten maken rond de wisselwerking tussen bronnenanalyse en een synthese van de historische inhouden.

Daarbij zijn vaardigheidsgerichte werkvormen weinig afgestemd op leerstrategieën (bijv. evolueren van begeleid naar meer zelfstandig actief en probleemoplossend leren). Oefeningen op historische kritiek zijn te weinig uitdagend.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerlingen krijgen les in een vaklokaal met de minimaal vereiste leermiddelen. De geschiedenislessen vinden plaats in een goed uitgerust en passend geïllustreerd vaklokaal. Men beschikt over voldoende leermiddelen en kan er vlot gebruik maken van audiovisuele apparatuur en/of dataprojectie met internetaansluiting. Daarnaast kan men ook terecht in de computerlokalen of in het open leercentrum. Historische atlanten daarentegen worden niet optimaal gebruikt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In beide leerjaren is de leerlingenevaluatie samengesteld uit dagelijks werk en examens. In het dagelijks werk peilen de herhalingstoetsen overwegend naar reproductie van kennis en inzicht. In het geheel van de evaluatie komen de historische vaardigheden te weinig aan bod. De evaluatie van toepassing van historische methode is te beperkt en beantwoordt qua beheersingsniveau te weinig aan de betrokken leerplandoelstellingen. Vakattitudes worden niet beoordeeld.
	De evaluatie sluit inhoudelijk voldoende bij het onderwijsleerproces aan. De evaluatie dagelijks werk is hoofdzakelijk gericht op het retrospectief peilen naar kennis, inzicht, vaardigheden en toepassingen betreffende de aangeleerde inhoud. Alternatieve vormen van evaluatie die het actief en onderzoekend leren stimuleren en valideren, komen te weinig voor. In de examens worden kennis, inzicht en historische vaardigheden evenwichtig geëvalueerd. De vraagstelling is in elk leerjaar representatief voor de behandelde leerstof. De kennis- en inzichtsvragen mikken op een voldoende beheersingsniveau. De vragen met betrekking tot historische vaardigheden houden verband met situeren in tijd en ruimte, kaarten- en bronnenanalyse maar het verwerkingsniveau van de bronnenanalyse voldoet niet.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De resultaten van de leerlingen en de klasgemiddelden voor geschiedenis zijn globaal voldoende tot goed. De betrokkenheid van leraren en de open manier waarop zij communiceren, dragen bij tot een positief en ondersteunend leerklimaat. De opbouw van de lessen is weinig gevarieerd; de leerlingen werken gemotiveerd mee. Het lesmateriaal en het eigen cursusmateriaal zijn gestructureerd en sluiten aan bij de lesstructuur. Het onderwijs kadert voldoende in actuele contexten. Het motiverend klasmanagement, afspraken en leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Het leermateriaal voor de leerlingen ondersteunt hun leren. Door het afwisselend gebruik van beeldbronnen en tekstbronnen worden de diverse leerstijlen aangesproken. Leraren volgen leerlingen van nabij op. Zij zetten daarvoor voldoende toetsen in. Bij examens en toetsen krijgen ze voldoende instructies over wat verwacht wordt en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Eventuele remediëring wordt geïntegreerd in de lessen. De leerlingen kunnen rekenen op

mondelinge feedback na toetsen en examens. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij de begeleiding op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

Op vakniveau zijn er alleen informele afspraken over leerinhouden en organisatorische of materiële aspecten. De leraren hebben weinig oog voor de meerwaarde van samenwerking en verticale samenhang op grond van leerplanstudie en uitgetekende leerlijnen. De vakgroepwerking functioneert onvoldoende als hefboom voor interne professionalisering en ontwikkelingsdynamiek.

3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

- Doelgerichtheid** De visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle leerlinggroepen. In de school bestaat een stevige en lange traditie van kwaliteitsvolle projecten, die geënt zijn op het eigen pedagogisch project, waarin zowel de vorming tot vrije zelfstandige mensen als maatschappelijke betrokkenheid de leidraad is. Binnen de scholengemeenschap zijn duidelijke afspraken over het nastreven van de VOET per graad. De school zelf gaat op zoek naar eventuele hiaten via een inventarisatie. Eindtermen die ontbreken in de vakken worden in projecten opgenomen. Hoewel er voor sommige contexten een coherent traject systematisch werd uitgetekend, is de school er nog niet toe gekomen de eindtermen uit de verschillende contexten en de stam te combineren tot nieuwe voor de school zinvolle en relevante gehelen. De school heeft formeel nog geen prioriteiten per leerlinggroep bepaald, maar doet dat wel in de praktijk via de organisatie van projecten per graad.
- Ondersteuning** De organisatiestructuur in functie van de ondernomen projecten functioneert vrij adequaat. De school zorgt voor een draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren adequaat te informeren. De inventarisatie van de VOET via de jaarplannen op het elektronisch platform, vestigt jaarlijks de aandacht van het lerarenteam op de VOET. Recentelijk vulden ook alle vakgroepen het VOET – instrument in. Het ontbreken van een middenkader en/of overkoepelende werkgroep VOET legt wel een hypotheek op de mogelijke ondersteuning van het schoolteam. In functie van de eindtermen leren leren neemt de coördinator van de werkgroep leerlingenbegeleiding een belangrijke rol op. Een werkgroep ‘studiekeuzebegeleiding’ gaf invulling aan dit aspect van de eindtermen leren leren.
- Doeltreffendheid** De directeur volgt de VOET-werking op. Er worden elementen van de VOET – werking binnen de projecten geëvalueerd en dit heeft tot bijstellingen geleid. Toch staan de vele projecten meestal vrij los van elkaar. Mooie kansen om meer coherentie en systematiek te brengen in het nastreven van de VOET blijven daardoor onbenut. De expliciete aandacht voor de relatie tussen de eindtermen van de contexten en de stam is veeleer beperkt. Toch werkt de school impliciet aan vele eindtermen van de stam omdat het deel uitmaakt van

de schoolcultuur.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsactiviteiten, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van VOET. De noden voor andere professionalisering zijn nog weinig in kaart gebracht. Naar aanleiding van de vorige doorlichting werd het nastreven van de eindtermen leren leren grondig gesystematiseerd.

De dynamiek die van de scholengemeenschap uitgaat, stimuleert verder het nastreven van de VOET onder andere door het opstellen van strategische doelen schooljaar 2015-2016, die per school vertaald worden in schoolspecifieke operationele doelen.

Leren leren De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van de eindtermen leren leren is op schoolniveau systematisch georganiseerd zodat voor de leerlingen een coherent traject ontstaat.

In het eerste leerjaar van de tweede graad volgen de leerlingen een praktische cursus leren leren die bijna alle aspecten van deze VOET bestrijkt en theoretisch uitstekend onderbouwd is. Zowel het opstellen van een planning, het verwerken van de leerstof, als het ontdekken van een eigen leerstijl komen aan bod. De school stimuleert de leerlingen ook om diverse leerstijl- en motivatietesten te gebruiken om hun leercompententies en motivatiekenmerken in kaart te brengen.

In de derde graad ligt het accent op studiekeuzebegeleiding en ontwikkelde de school een studieloopbaantraject. Informatieverstrekking op school zelf, verschillende keuzemomenten, bezoeken aan externe studie-informatiedagen en de organisatie van een studie-en beroepenmarkt met oud-leerlingen vormen een samenhangend geheel in functie van de ondersteuning van het keuzeproces van de leerlingen.

Het onderzoek van de vakken in de focus tijdens de doorlichting leverde een wisselend beeld op wat de aandacht voor leren leren betreft.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd vanuit de vakken en aangevuld door een gevarieerd aanbod van zinvolle initiatieven.

De eindtermen in verband met lichaam en lichaamsbeweging komen aan bod onder andere via het vak lichamelijke opvoeding, het gevarieerde aanbod op de sportdag en de mogelijkheid tot sporten onder de middag en na de schooluren. De VOET in verband met voeding komen tot hun recht in een geïntegreerde werkperiode waarvan de uitwerking als een voorbeeld van goede praktijk kan gelden, maar die slechts een beperkt aantal leerlingen bereikt.

Ook de eindtermen betreffende gezondheidsrisico's en verkeer komen voldoende aan bod, wanneer de mogelijkheid zich aandient tijdens geïntegreerde werkweken of via doelgerichte projecten zoals 'Drugstories' en 'Rijbewijs op school'.

De eindtermen met betrekking tot een veilige en gezonde leef- en schoolomgeving zijn minder expliciet aanwezig in het aanbod.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen. De uitwerking van de plannen is niet altijd even concreet. De school houdt wel rekening met de vastgestelde tekorten. Er is niet altijd een duidelijk beeld van de kostprijs en de zekerheid over het vereiste budget.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne concluderen we hetzelfde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat alle locaties comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding.

Er zijn voldoende toiletten maar de toiletten voor meisjes en jongens zijn niet overal gescheiden. Een register met de interventies in het kader van de eerste hulp kan niet worden aangetoond.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school stuurt haar evaluatiepraktijk aan door dienstmededelingen met concrete richtlijnen en praktische afspraken. Het beleid spoort de leraren aan om hun evaluatie op de leerplandoelstellingen af te stemmen. De evaluatiepraktijk voldoet voor wat de leerinhouden betreft, maar is niet in alle vakken voldoende gericht op de leerplandoelen. Hierdoor versmalt de functie van de evaluatie als hefboom voor de bijsturing van het leer- en onderwijsproces.

De directie onderstreept dat het leerplan de leidraad van de evaluatie moet zijn en dat de evaluatie moet beantwoorden aan de kwaliteitskenmerken validiteit, transparantie en betrouwbaarheid. De school kiest voor een combinatie van examens en dagelijks werk. Voor enkele vakken opteert zij voor permanente evaluatie. Zij legt de verhouding tussen dagelijks werk en examens vast en differentieert daarbij naargelang van de graad. Het gewicht van de examens neemt progressief toe.

Voor de inhoudelijke aspecten van de evaluatie verwijst de directie naar de vakgroepen. In de derde graad gebeurt de evaluatie van de onderzoekscompetentie schoolbreed procesmatig en volgens dezelfde criteria. Er wordt steeds transparant en correct geëvalueerd.

Er bestaan geen deliberatiecriteria. De deliberatiepraktijk is gericht op de toekomstige schoolloopbaan van de leerling. De school werkt met een systeem van waarschuwingen en vakantietaken. De evaluatie van die taken gebeurt op basis van een mondelinge toelichting naar de leerlingen.

De school rapporteert over de studieresultaten aan de hand van korte commentaren in de klasagenda's van de leerlingen, twee soorten rapporten en geregelde oudercontacten. Organisatorisch krijgen de leerlingen zicht op hun leerresultaten in drie rapporten dagelijks werk en twee examenperiodes. Bij het rapport dagelijks werk is er naast de cijfers met het klasprofiel en klasgemiddelde ruimte voor commentaar van de vaktitularis. Analytische informatie en remediërende wenken zijn schaars. De commentaren van de klasleraren zijn zeer beknopt, maar doorgaans wel aanmoedigend geformuleerd. De attitudebeoordeling blijft beperkt tot een globale beoordeling van houding en gedrag. Ze is het resultaat van besprekingen in de klassenraad.

Het tweede rapport dagelijks werk wordt evenwel geïnterfereerd door het Kerstexamen. Dit gegeven bemoeilijkt een correcte weergave van de evolutie van het leerproces.

Ondersteuning De school beschikt over een duidelijk organisatorisch kader voor de evaluatiepraktijk. De ouders worden correct over de procedures geïnformeerd via het schoolreglement. De leraren beschikken daarbij over allerlei beleidsdocumenten en krijgen informatie tijdens personeelsvergaderingen. De documenten bevatten informatie over de examenfrequentie, rapportperiodes, de verhouding tussen dagelijks werk en examens en de deliberatieprocedures. Voor de formulering van examen- en toetsvragen krijgen de leraren didactische tips.

Een elektronisch platform ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten naar leerlingen en ouders. In het leerlingvolgsysteem kunnen ze de resultaten duiden en er acties aan koppelen. De ouders hebben toegang tot het digitaal puntensysteem zodat zij dagelijks de leerprestaties kunnen opvolgen.

De evaluatie wordt bijgestuurd met passende maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen.

Doeltreffendheid De school verzamelt gegevens o.m. over leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs. Het beleid heeft daar voorlopig nog geen grondige analyse van gemaakt. In de meeste structuuronderdelen is het aantal A-attesten hoog. Afgezet tegen de Vlaamse referentiewaarden en rekening houdend met de schoolwaarde op de onderwijskansenindex zijn de resultaten in het hoger onderwijs veeleer middelmatig.

De attestering in het eerste jaar van de tweede graad is relatief streng. Heel wat B-attesten worden gegeven aan leerlingen die bij hun studiekeuze het advies van de middenschool niet volgden. Over het algemeen hanteert de school stringente cesuren bij de attestering.

De school voldoet aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten. De formuleringen zijn veeleer stereotiep en verwijzen overwegend naar studieresultaten. De school past de regelgeving met betrekking tot uitgestelde beslissingen correct toe.

De autonomie die de schoolleiding aan de vakgroepen verleent, wordt niet in alle doorgelichte vakken benut om een gelijkgerichte en transparante evaluatiepraktijk uit te werken. Er zijn geen of vrijblijvende afspraken over de verhouding basis/verdieping, kennis/vaardigheden. De meeste vakgroepen hebben nog een weg af te leggen in de uitwerking van objectieve criteria en expliciete normen voor de beoordeling van vaardigheden. In een aantal onderzochte vakken is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen, waardoor de validiteit van de resultaten betwistbaar wordt, zeker als die een invloed hebben op de attestering.

Naast schriftelijke en mondelinge toetsen worden andere vormen van evaluatie toegepast, zoals zelfevaluatie, peerevaluatie en portfolio. Het rendement ervan is echter doorgaans beperkt door het ontbreken van analytische beoordelingsschalen.

De evaluatie van de onderzoekscompetentie voldoet. Het bestaan van een schoolbreed evaluatiekader leidt tot een relatief gelijkgerichte aanpak.

De commentaar op de rapporten voor dagelijks werk is veeleer summier en geeft zelden informatie over het leerproces. De leerlingen krijgen echter uitvoerige feedback op toetsen bij de verbetering.

Het behoort nog niet tot de cultuur van de vakgroepen om evaluatieresultaten te analyseren en op basis daarvan de onderwijs- en evaluatiepraktijk bij te sturen.

Ontwikkeling De ontwikkeling op het vlak van evaluatie is momenteel niet aan de orde. Recentelijk was evaluatie geen nascholingsprioriteit. Het beleid onderstreept wel dat allerlei vormen van evaluatie een meerwaarde kunnen betekenen voor de begeleiding van het leerproces. Als onderdeel van instructies over het talenbeleid kwam de kwaliteit van toets- en examenvragen aan bod.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door één directeur, die zichtbaar en toegankelijk is voor leraren, leerlingen en ouders. Door de kleinschaligheid van de school en het ontbreken van een middenkader dient zij relatief veel tijd te besteden aan allerlei organisatorische aspecten van het schoolleven. Voor de concrete implementatie van het onderwijskundig beleid vertrouwt de directeur in grote mate op de vakgroepen. Ze krijgt vooral op informele wijze zicht op het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren. Functioneringsgesprekken houdt ze voornamelijk met nieuwe leraren. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de invulling van bepaalde onderwijskundige processen, zoals bijvoorbeeld de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding, sterk kan verschillen tussen en binnen vakgroepen.

Vanaf het schooljaar waarin de doorlichting plaatsvond, heeft de school een personeelslid gedeeltelijk lesvrij gemaakt om onder meer de vakgroepwerking te ondersteunen en de nieuwe leraren te begeleiden.

Visieontwikkeling De school profileerde zich vroeger als sterk kennisgericht, met het oog op verdere studies. De voorbije jaren stuurde ze die visie bij in de richting van meer aandacht voor de individuele noden van elke leerling. Een aantal beleidsprioriteiten vloeiden hieruit voort, zoals de aandacht voor 'leren leren' in het eerste jaar van de tweede graad, het studiekeuzetraject in de derde graad of het gebruik van een digitaal platform voor een betere communicatie met de ouders. De schoolvisie is terug te vinden in allerlei beleidsdocumenten en wordt naar de buitenwereld gecommuniceerd via onder meer de infobrochure en de website. De leraren raken vertrouwd met de visie tijdens de aanvangsbegeleiding.

Ook hier blijken uit het erkennings- en het kwaliteitsonderzoek grote verschillen te bestaan tussen en binnen vakgroepen wat betreft de realisatie van de visie in de praktijk. Zo is de invulling van het concept 'leren leren' op het uitvoeringsniveau in een aantal vakgroepen niet conform met de beleidsvisie terzake. Ook de mogelijkheden die het digitaal platform biedt, worden nog steeds sterk onderbenut.

Besluitvorming Alle wettelijk voorziene participatieorganen komen geregeld bijeen. Daarnaast zijn een ouderraad en een leerlingenraad actief. De belangrijkste participatiestructuur is evenwel de pedagogische raad. Die biedt de directeur een klankbord en heeft beleidsmatig een grote inbreng. Verder zijn nog een aantal andere werkgroepen actief op het vlak van verschillende deelaspecten van de schoolwerking. Van alle vergaderingen zijn de agenda en het verslag beschikbaar.

Kwaliteitszorg In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt en analyseert de school zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens. De pedagogische raad evalueert systematisch alle schoolactiviteiten en stuurt bij waar nodig. De ouderraad organiseerde een bevraging naar ouderbetrokkenheid, en de leerlingen namen deel aan het tevredenheidsonderzoek.

De school volgt de resultaten van haar oud-leerlingen in het vervolgonderwijs op. Ze bevrageet hen ook over wat zij als de sterktes en zwaktes van hun vooropleiding ervaren hebben, wat al leidde tot bijstellingen in haar onderwijsaanbod.

Zorg voor risicoleerlingen De school heeft een zeer beperkt aantal risicoleerlingen en begeleidt die individueel. Er is geen noemenswaardige spijbelproblematiek. Ze koppelt de verzameling van beleidsrelevante data daarom niet aan risicoleerlingen of -groepen.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen voldoende sterk is om het tekort voor geschiedenis in tso derde graad in de studierichtingen Toerisme en Boekhouden-informatica adequaat bij te sturen. Dit tekort wordt daarom niet opgenomen in het advies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor de brede harmonische vorming.
- Het engagement en de betrokkenheid van het schoolteam.
- Het positieve leer- en leefklimaat.
- De aandacht voor hoffelijkheid en respect.
- Het onderhoud van de gebouwen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het breed gedragen en toegankelijk schoolbeleid.
- Het inspirerend en motiverend leiderschap.
- De aandacht voor een aangenaam werkklimaat.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in tso tweede graad.
- De leerplanrealisatie voor biologie in aso tweede graad.
- De leerplanrealisatie voor cultuurwetenschappen.
- Het afstemmen van de extramurosactiviteiten op de VOET.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het functioneel aanwenden van het elektronisch leerplatform.
- Het afstemmen van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen.
- De transparantie van de evaluatiepraktijk in bepaalde vakken.
- De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking.
- De implementatie van activerende werkvormen in bepaalde vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de vakgroepen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in tso derde graad in de studierichtingen Boekhouden-informatica en Toerisme (geen opvolging door de inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Serge SAUBAIN de inspecteur-verslaggever	Kristin FROYMAN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	